เกษียณแล้วยังอยู่บ้านพักสวัสดิการได้ด้วยหรือ

เป็นอีกเรื่องที่เป็นประเด็นร้อนแรงในช่วงเวลาที่ผ่านมา อยากรู้ว่าข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้วแต่ยังพักอาศัยอยู่ในบ้านพักสวัสดิการของรัฐมีใครบ้าง จะขอรายชื่อได้หรือเปล่า มาติดตามกันครับ

นายตรวจสอบ เป็นผู้สื่อข่าวสำนักข่าวแห่งหนึ่ง มีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้วแต่ยังพักอาศัยอยู่ในบ้านพักสวัสดิการของรัฐ จึงมีหนังสือถึงหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สมมติหน่วยงาน A เพื่อขอข้อมูลข่าวสารเรื่องข้อมูลจำนวนและรายชื่อข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้วแต่ยังพักอาศัยอยู่ในบ้านพักสวัสดิการของหน่วยงาน A หน่วยงาน A แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ โดยให้เหตุผลว่า ข้อมูลรายชื่อบุคคลนั้น การเปิดเผยต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลดังกล่าว นายตรวจสอบจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ หน่วยงาน A ชี้แจงว่า อดีตข้าราชการระดับสูงที่เกษียณอายุราชการแล้วแต่ยังใช้ประโยชน์หรือพักอาศัยอยู่ในบ้านพักสวัสดิการและยังคงทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ รวมถึงบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งสำคัญ มีจำนวน ๒๒ นาย ซึ่งเมื่อพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ให้กับประเทศชาติแล้ว จะได้ประสานการปฏิบัติเพื่อขอบ้านพักคืนต่อไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลจำนวนและรายชื่อข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้วแต่ยังพักอาศัยอยู่ในบ้านพักสวัสดิการของหน่วยงาน A เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้อันเป็นประโยชน์สาธารณะ จึงมีมติให้หน่วยงาน A เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ

เรื่องนี้ หน่วยงานก็ชี้แจงหลักเกณฑ์ผู้ที่มีสิทธิพักอาศัยในบ้านพักสวัสดิการพร้อมเปิดเผยจำนวนและรายชื่อเรียบร้อยครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๓๘/๒๕๖๓) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

วรรธนพงศ์ คำดี

ที่ดินมรดกกลายเป็นของคนอื่น

ผู้โชคร้ายรายหนึ่งรับสิทธิครอบครองที่ดินเป็นมรดกตกทอดจากปู่มาสู่พ่อ มาสู่ตัวเอง แต่ที่ดินแปลงดังกล่าวออกโฉนดที่ดินเป็นชื่อคนอื่นไปแล้ว จะทำยังไงดี

นายอับโชค เป็นบุตรของนาย ก เป็นหลานของนาย ข และเป็นผู้จัดการมรดกของนาย ก และนาย ข ตามคำสั่งศาล จึงมีการติดตามทรัพย์มรดกของบิดา ได้มีหนังสือถึงหน่วยงาน A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑ ซึ่งไม่ทราบว่าเป็น ส.ค.๑ แปลงใด เลขที่เท่าใด แต่แจ้งที่ตั้งของที่ดินไว้ ปัจจุบันที่ดินแปลงดังกล่าวได้ออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๘๘๓๔ ซึ่งทับซ้อนกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) ของนาย ข ซึ่งนาย ก เป็นผู้รับมรดกที่ดินพิพาท จึงขอข้อมูลข่าวสารทะเบียนการครอบครองที่ดินเพื่อนำไปประกอบการดำเนินคดีในศาล หน่วยงาน A ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอโดยให้เหตุผลว่า นายอับโชคไม่สามารถระบุรายละเอียดได้ชัดเจนว่าเป็น ส.ค.๑ แปลงใด อ้างแต่เพียงที่ตั้งของที่ดิน จึงไม่สามารถดำเนินการให้ได้ ตามนัยระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยหลักฐานทะเบียนที่ดิน การขอคัด ขอถ่ายสำเนาเอกสารและการตรวจสอบหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐) ข้อ ๕ ข้อ ๗ และข้อ ๘ ประกอบกับผู้ขอกล่าวอ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวมีการออกโฉนดที่ดินทับซ้อนกับที่ดินหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) ซึ่งมีข้อพิพาทการโต้แย้งสิทธิในที่ดินและผู้ขอได้ใช้สิทธิทางศาลแล้ว จึงอาจเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายอับโชคจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนการครอบครองที่ดิน เป็นข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการรับรองให้แก่ประชาชนผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว จึงเป็นเอกสารราชการที่เป็นเอกสารมหาชน ซึ่งบุคคลทั่วไปย่อมสามารถตรวจสอบได้ว่าบุคคลใดเป็นผู้แจ้งการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ในขณะเดียวกันผู้อุทธรณ์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะเครือญาติและเป็นผู้จัดการมรดกของนาย ก แม้ผู้อุทธรณ์ไม่สามารถระบุรายละเอียดได้ชัดเจนว่าเป็น ส.ค.๑ แปลงใด เลขที่เท่าใด แต่ได้แจ้งระบุที่ตั้งของที่ดิน ซึ่งกรมที่ดินอยู่ในวิสัยที่จะสามารถตรวจสอบเอกสารสิทธิ์ให้แก่ผู้อุทธรณ์ได้ การเปิดเผยจึงไม่ส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้แจ้งการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว แต่จะแสดงถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ จึงมีมติให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

เรื่องนี้ แม้จะมีกฎ ระเบียบอื่น ๆ ในการขอสำเนาเอกสาร แต่การพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารก็ต้องพิจารณาตามหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วยครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๓๒/๒๕๖๓) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

วรรธนพงศ์ คำดี

ได้โบนัสเยอะกว่าผมหรือเปล่า

หลายหน่วยงานมีการมอบเงินรางวัลประจำปี หรือโบนัส ให้กับบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในด้านต่าง ๆ ก็อาจทำให้บางคนข้องใจว่า ตัวเองได้มากหรือน้อยกว่าคนอื่นหรือเปล่า ขอตรวจสอบหน่อยจะได้ไหม

นายข้องใจ เป็นข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง มีข้อสงสัยว่า นายโดดเด่นได้เงินรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มากน้อยแค่ไหน จึงมีหนังสือถึงหน่วยงานขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการโอนเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของนายโดดเด่นเข้าบัญชีธนาคารของข้าราชการรายหนึ่ง เนื่องจากบัญชีของนายโดดเด่นมีปัญหา หน่วยงานแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยให้เหตุผลว่า เจ้าของข้อมูลไม่ประสงค์ให้เปิดเผย นายข้องใจจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือหนังสือของนายโดดเด่นแจ้งความประสงค์ให้โอนเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไปเข้าบัญชีของข้าราชการรายหนึ่ง ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลอันจะทำให้ทราบถึงสถานะทางการเงินของบุคคลอื่น จึงเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อนายโดดเด่นแจ้งว่าไม่ประสงค์ให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของนายโดดเด่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลมิได้ ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับผู้อุทธรณ์มิได้แสดงเหตุผลว่าการได้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจำเป็นต่อการปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้อุทธรณ์อย่างไร การเปิดเผยจึงเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

เรื่องนี้เป็นการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลอื่นครับ จึงต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๓๑/๒๕๖๓) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๙/๒๕๖๔

วรรธนพงศ์ คำดี

ใครเบิกค่าจัดการศพแทนบุตร

เรื่องนี้มารดาของผู้อุทธรณ์เสียชีวิต แต่ผู้อุทธรณ์ซึ่งเป็นบุตรกลับเบิกค่าจัดการศพของมารดาไม่ได้ เพราะอะไร หน่วยงานจ่ายให้ใคร ทำไมไม่จ่ายให้บุตร

นายข้องใจ เป็นบุตรของนาง ก ซึ่งเป็นข้าราชการหน่วยงานแห่งหนึ่ง เมื่อนาง ก เสียชีวิต นายข้องใจจึงยื่นขอค่าจัดการศพของมารดา แต่ปรากฏว่า หน่วยงานได้จ่ายค่าจัดการศพให้กับนาง ข ในฐานะทายาทผู้รับเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพไปแล้ว นายข้องใจจึงมีหนังสือถึงหน่วยงาน ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารการขอรับเงินค่าจัดการศพของมารดา หน่วยงานแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า หน่วยงานได้จ่ายค่าจัดการศพให้กับนาง ข ในฐานะทายาทผู้รับเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพโดยถูกต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนาง ก ผู้เสียชีวิต ทุกประการ และเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไม่สามารถเปิดเผยให้นายข้องใจทราบได้ นายข้องใจจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร วินิจฉัยสรุปว่า เอกสารขอรับเงินค่าจัดการศพมีจำนวน ๗ รายการคือ ใบคำร้องขอจัดการศพ สำเนาใบมรณบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน (ผู้เสียชีวิต) หนังสือรับรองจัดการศพ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (ผู้รับเงิน) สำเนาทะเบียนบ้าน (ผู้รับเงิน) และสำเนาบัญชีธนาคาร เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า หน่วยงานได้จ่ายให้กับนาง ข ทายาทผู้รับเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพ ตามระเบียบกองทัพบกว่าด้วยฌาปนกิจสงเคราะห์ พุทธศักราช ๒๕๕๓ เป็นไปโดยถูกต้องแล้ว แม้ข้อมูลบางส่วนจะเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้เสียชีวิตและผู้รับเงิน แต่ผู้อุทธรณ์มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเป็นบุตรผู้เสียชีวิต และต้องการตรวจสอบข้อเท็จจริงในการจ่ายเงินค่าจัดการศพว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้เสียชีวิตและถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ จึงมีเหตุผลเพียงพอที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลอื่นได้ ไม่เป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบกฎหมายหรือไม่ จึงวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอแก่ผู้อุทธรณ์

เรื่องนี้น่าสนใจมากครับ แม้ข้อมูลที่ขอจะเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล แต่ถ้าผู้ขอมีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอก็สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลอื่นได้ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๙๐/๒๕๖๓) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๑๐/๒๕๖๔

วรรธนพงศ์ คำดี

แผนที่ติดตั้งกล้องวงจรปิด

กล้องวงจรปิดที่ติดตั้งตามอาคารสถานที่ราชการเพื่อรักษาความปลอดภัย หากอยู่ภายในอาคารก็จะบันทึกพฤติกรรมของบุคคล อาจเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร แต่หากติดตั้งภายนอกอาคาร ก็แสดงถึงการรักษาความปลอดภัยเป็นสำคัญ ถ้ามีเหตุผลความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่บันทึก จะขอได้หรือเปล่า มาดูเรื่องนี้ครับ

นาย ก ได้ไปจอดรถยนต์ส่วนตัวที่ท่าอากาศยาน A เพื่อโดยสารเครื่องบิน ต่อมาวันเดินทางกลับ นาย ก พบว่าน้ำท่วมเข้าไปในรถยนต์ของตนเอง จึงได้มีหนังสือถึงท่าอากาศยาน A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนที่กล้องวงจรปิดเพื่อประกอบการฟ้องร้องดำเนินคดี จำนวนหลายรายการ เช่น เอกสารจัดซื้อจัดหากล้องวงจรปิด ไฟล์ข้อมูลกล้องวงจรปิดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ของผู้ขอ แผนที่ขอบเขตที่กล้องส่องถึง รายงานบันทึกเหตุการณ์การเปลี่ยนเวรยาม แผนที่กล้องวงจรปิดเฉพาะนอกอาคารพร้อมชื่อกล้องแต่ละตัว ท่าอากาศยาน A แจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางรายการ แต่ไม่เปิดเผยรายการแผนที่ติดตั้งกล้องวงจรปิดเฉพาะนอกอาคาร โดยให้เหตุผลว่า เป็นระบบความปลอดภัยของท่าอากาศยาน นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือ แผนที่กล้องวงจรปิดเฉพาะนอกอาคาร พร้อมชื่อกล้องแต่ละตัว เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของท่าอากาศยาน A จึงวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

เรื่องนี้น่าสนใจมากครับ แม้ว่าการบันทึกกล้องวงจรปิดภายนอกอาคารจะเป็นระบบการรักษาความปลอดภัยของท่าอากาศยาน แต่เรื่องนี้ผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงและจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ขอ จึงสมควรได้รับข้อมูลข่าวสารตามที่ขอครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๗๙/๒๕๖๓) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”